

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
КООМЧУЛУКТАРДЫ ӨНҮКТҮРҮҮ ЖАНА ИНВЕСТИЦИЯЛОО
АГЕНТСТВОСУ (АРИС)

Коомдоштуктардын Демилгеси боюнча Улуттук Долбоор
(НПИС)
Р180909
жана
НПИС боюнча кошумча каржылоо (НПИС КК)

КЫЗЫҚДАР ТАРАПТАР МЕНЕН ӨЗ АРА АРАКЕТТЕНҮҮ ПЛАНЫ
(КТӨАП)

2026-жылдын августу

Мазмуну

Кыскартуулар жана аббревиатуралар	3
1. Киришүү/Долбоордун сүрөттөлүшү	4
2. КТӨАПтын максаты/сүрөттөлүшү	6
3. Кызыкдар тараптарды аныктоо жана талдоо	7
3.1. Методология	7
3.2. Таасирленген тараптар жана башка кызыкдар тараптар	8
3.3. Укугу чектелген жана аялуу адамдар/топтор	8
4. Кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү программасы	10
4.1. Долбоорду даярдоо учурунда кызыкдар тараптар менен жүргүзүлгөн өз ара аракеттенүүнүн кыскача сүрөттөлүшү	11
4.2. Долбоордун кызыкдар тараптарынын муктаждыктарынын жана алар менен өз ара аракеттенүүнүн ыкмаларынын, каражаттарынын жана усулдарынын кыскача сүрөттөлүшү	13
4.3. Кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү планы	13
4.4. Кызыкдар тараптарды маалымдандыруу	15
5. Кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү боюнча иш-чараларды ишке ашыруу үчүн ресурстар жана жоопкерчилик	16
5.1. Ресурстар	16
6. Даттанууларды кароо механизми	17
6.1. ДКМдин сүрөттөлүшү	17
6.2. ДКМдин каналдары	21
6.3. Сезимтал даттанууларды жөнгө салуу	21
6.4. Дүйнөлүк Банктын даттанууларды кароо кызматы	22
7. Мониторинг жана Отчеттуулук	22
7.1. Жерлерде өткөрүлгөн өз ара аракеттенүү иш-чараларына сереп	23
7.2. Кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү иш-чаралары боюнча отчеттуулук	23
7.3. Долбоорлордун жыл сайынкы отчеттору	24
7.4. Экологиялык жана социалдык стандарттарды сактоо боюнча Долбоорлордун жарым жылдык отчеттору	24
1-тиркеме. НПИС КК коомдук угуулардын протоколу	25
Коомдук угууларды өткөрүү жөнүндө отчет	26
2-тиркеме. Даттанууну берүү формасынын үлгүсү	27
1-таблица. НПИС жана НПИС КК кызыкдар тараптарын картага түшүрүү9	9
2-таблица. НПИС жана НПИС КК кызыкдар жактары менен консультациялар10	11
3-таблица. НПИС жана НПИС КК кызыкдар жактары менен өз ара аракеттенүү планы13	14
4-таблица. НПИС жана НПИС КК болжолдуу бюджет (7 жыл)15	16
5-таблица. НПИС жана НПИС КК боюнча даттанууларды кароо17	17

Кыскартуулар жана аббревиатуралар

АА	Айыл аймагы - айылдык округдун аймагы
АО	Айыл өкмөтү - жергиликтүү өз алдынча башкаруу органы
АРИС	Коомчулуктарды өнүктүрүү жана инвестициялоо агентствосу
ГЗ	Гендердик зомбулук
ПСИ-3 КК	Үчүнчү айыл чарба инвестициялар долбоору боюнча кошумча каржылоо
КК	Кошумча каржылоо
КТ	Кызыкдар тараптар
АД	Аткаруу директору
1С ИСУ	АРИСтин башкаруу маалымат системасы
МК	Министрлер кабинети
КР	Кыргыз Республикасы
МжБ	Мониторинг жана баалоо
СРАЧКӨМ	Суу ресурстары, айыл чарба жана кайра иштетүү өнөр жайы министрлиги
ДКМ	Даттанууларды кароо механизми
КБМ	Кайтарым байланыш механизми
ӨКМ	Өзгөчө кырдаалдар министрлиги
НПИС	Коомдоштуктардын демилгеси боюнча улуттук долбоор
ӨЭУ	Өкмөттүк эмес уюм
ЖӨБО	Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органы
ОРП	Долбоордун операциялык жобосу
ДИБ	Долбоорду ишке ашыруу бөлүмү
КТӨАП	Кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү планы
КӨЭ	Климаттын өзгөрүшү боюнча элчилер
ЭМЖСП	Эмгек мамилелерин жөнгө салуу процедурасы
СЭӨП	Социалдык-экономикалык өнүктүрүү планы
ЧСБП	Курчап турган чөйрөнү жана социалдык чөйрөнү башкаруу планы
ЖЫК	Жыныстык ыдык көрсөтүү
ЖМК	Жалпыга маалымдоо каражаттары
СЭЗ	Сексуалдык эксплуатация жана зомбулук
СЭП	Социалдык-экологиялык принциптер
СЭС	Социалдык-экологиялык стандарттар
КБ	Каржы башкаруусу
ДӨМ	Долбоорду өнүктүрүү максаты
ЭПРО	Коомду өнүктүрүүнү колдоо боюнча эксперт

1. Киришүү/Долбоордун сүрөттөлүшү

Бул документ Кыргыз Республикасындагы Коомдоштуктардын демилгеси боюнча улуттук долбоор (НПИС) негизги долбоору боюнча даярдалган Кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү планынын (КТӨАП) жаңыланган вариантын түшүндүрөт. Жаңыланган документ негизги долбоор боюнча кошумча каржылоо берилишинин натыйжасында долбоордун мазмунуна киргизилген өзгөртүүлөрдү чагылдырат

Коомдоштуктардын демилгеси боюнча улуттук долбоордун жана анын кошумча каржылоосунун максаты — климаттын өзгөрүшүнө түрүктүү социалдык-экономикалык инфраструктурага жетүүнү жакшыртуу жана максаттуу коомдоштуктарда аялдар менен жаштар үчүн экономикалык мүмкүнчүлүктөрдү кеңейтүү.

«Коомдоштуктардын демилгеси боюнча улуттук долбоор» (НПИС) жана анын Кошумча каржылоосу (НПИС КК) коомдоштуктардын демилгеси боюнча өнүктүрүү мамилесин колдонгон бир катар CDD операцияларына («Айыл чарба инвестициялары долбоорлору жана CASA-1000 жергиликтүү коомчулуктарды колдоо долбоору») негизделет. НПИСтин негизги долбоору КРдин Нарын, Ысык-Көл, Чүй, Талас, Баткен, Ош жана Жалал-Абад облустарында жайгашкан 40 районунда 27 млн АКШ доллары бюджетти менен (2025-2029-жылдар) ишке ашырылат. НПИС КК ошол эле 40 райондо жайгашкан кошумча 21 жаңы ААны 20 млн АКШ доллары бюджетти менен (2027-2031-жылдар) камтыйт. Долбоорлордун жалпы бюджетти 47 млн АКШ долларын түзөт.

Долбоорлор CDD операцияларынын таасирин кеңейтүүгө, стандартташтырууга жана тереңдетүүгө төмөнкүлөр аркылуу көмөктөшөт: (i) бардык 40 районду камтыган улуттук платформа түзүү (мурда ар түрдүү долбоорлор түндүк жана түштүк райондорду өз алдынча камтычу); (ii) максаттуу райондордо инфраструктураны өнүктүрүүгө берилүүчү субгранттардын орточо өлчөмүн көбөйтүү; (iii) аялдарды жана жаштарды колдоону кошуп алгандагы, жашоо каражаттарын камсыз кылуу боюнча колдоону кеңейтүү жана жашоо каражаттарын камсыз кылуу боюнча ишти социалдык инфраструктурага инвестициялар аркылуу түзүлгөн мүмкүнчүлүктөр менен тыгыз байланыштыруу; (iv) климаттык аспектилерди социалдык мобилизацияга, инфраструктурага инвестицияларга жана жашоо каражаттарын камсыз кылуу ишине андан ары интеграциялоо; (v) долбоордук процесстерди жана институционалдык механизмдерди оптималдаштыруу; жана (vi) жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарында кеңири катышууга негизделген мамилелерди киргизүү. НПИС жана НПИС КК бардык 40 районго улуттук платформаны камсыз кылат. Учурдагы этапта ар бир районда бир айылдык аймактан (АА – кичи район) тандалды: НПИС алкагында 40 АА камтылды (б.а. 230 ААнын ичинен 40), алар жакырчылык, бюджеттик кичисидиялар, райондук борбордон алыстык, калктын саны жана экономикалык потенциал сыяктуу критерийлердин негизинде тандалган. НПИС КК алкагында долбоордун географиялык камтуусу дагы 21 АА менен кеңейтилет, алар Кыргыз Республикасынын райондору боюнча пропорциялуу бөлүштүрүүнү эске алуу менен ошол эле критерийлердин негизинде тандалат. Натыйжада эки долбоор боюнча максаттуу айылдык аймактардын жалпы саны 61 АА түзөт. Ар бир максаттуу АА социалдык мобилизация жана потенциалды жогорулатуу боюнча иш-чараларга тартылат жана социалдык инфраструктурага инвестиция алат, ал эми максаттуу ААлардын бир бөлүгү аялдар менен жаштарга багытталган жашоо каражаттарын камсыз кылуу боюнча иш-чараларга да тартылат. Каражаттардын чектелүүлүгүнө байланыштуу жана демилгелешүүнү күчөтүү максатында, 2-Компонент алкагындагы жашоо каражаттарын камсыз кылуу боюнча колдоо ААларга 1-Компонент алкагындагы иш-аракеттеринин натыйжаларынын негизинде берилет.

Учурдагы КТӨАП НПИС КК алкагындагы долбоорлордун масштабынын жана географиялык камтуусунун кеңейиши, ошондой эле буга байланыштуу кошумча социалдык жана экологиялык таасирлер эске алынып жаңыланды.

Долбоор төмөнкү компоненттерди камтыйт:

1-компонент: Айыл инфраструктурасына инвестициялар жана институттарды бекемдөө. Бул компонент алкагында негизги долбоордун 40 ААсы, долбоордун операциялык колдонмосунда аныкталгандай, айылдардын муктаждыктарын баалоо жана кеңири катышууга негизделген чечим кабыл алуу процессинин жүрүшүндө аныкталган артыкчылыктуу маселелерди чечүү үчүн жергиликтүү деңгээлдеги климаттын өзгөрүшүнө туруктуу социалдык-экономикалык инфраструктураны каржылоо үчүн субгранттарды алышат. Ушул сыяктуу мамиле НПИС КК алкагында 21 жаңы АА үчүн да колдонулат. Компонент алкагында жергиликтүү өнүктүрүү процесстеринде НПК (коомчулуктардын демилгеси боюнча өнүктүрүү) механизмдерин институтташтыруу үчүн социалдык мобилизация жана потенциалды жогорулатуу боюнча коштоочу иш-чаралар өткөрүлөт. Бул компонент жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын (Айыл Өкмөтү жана Айыл Кеңеши), коомчулук мүчөлөрүнүн жана жергиликтүү деңгээлдеги мекемелердин айыл тургундары менен өз ара аракеттенүү жана кызматтарды натыйжалуу, адилеттүү жана жаштар менен аялдарды кошуп алгандагы жарандардын муктаждыктарына жооп бере тургандай кылып сунуштоо потенциалын бекемдейт. Модулдук курулуш негизинде бул иш-чаралар НПИС КК алкагында 21 жаңы ААга жайылтылат.

1a-кичи компонент: Социалдык-экономикалык инфраструктурага инвестициялар. Бул кичикомпонент ДОПтун инфраструктуралык аспектилерин ишке ашырууга көмөктөшөт. Ал өлкө боюнча ар бир райондон бирден тандалган негизги долбоордун 40 ААсына (кичирайондоруна) социалдык инфраструктурага инвестиция үчүн субгранттарды берет. НПИС КК алкагында бул кичикомпонент 21 жаңы АА үчүн кеңейтилет. Артыкчылыктуу социалдык инфраструктура жана кызматтар долбоорлору 1b кичикомпонентте белгиленген кеңири катышууга негизделген чечим кабыл алуу процессинин алкагында, негизги долбоор үчүн да, НПИС КК үчүн да тандалат

1b-кичи компонент: Коомчулуктарды жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын институттарын мобилизациялоо жана бекемдөө. Мобилизация жана потенциалды жогорулатуу боюнча иш-чаралар төмөнкүлөргө багытталат: (i) коомчулуктар, өзгөчө аялдар, жаштар жана аялуу калк, жакырчылыкка каршы күрөшкө багытталган долбоордук иш-чараларды тандоого активдүү катышуусу;¹ (ii) 1a кичикомпоненти боюнча инвестициялардын коомчулуктардын эң жогорку артыкчылыктарынын катарында болушу; (iii) климаттын өзгөрүшүнүн тобокелдиктери жана адаптация стратегиялары жөнүндө маалымдуулукту жогорулатуу климаттык таасирлерди эске алуу менен ПСЭР алкагындагы артыкчылыктарды жана инвестицияларды аныктоого жана тандоого көмөктөшүшү; (iv) климаттын өзгөрүшү маселелери боюнча элчилердин коомчулуктун байланыш адамдары болуп калышы үчүн окутулушу; жана (v) жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары жана алар менен байланышкан жумушчу топтордун жергиликтүү өнүктүрүү долбоорлорун аныктоо, ишке ашыруу жана мониторинг жүргүзүү үчүн ачык-айкын жана кеңири катышууга негизделген мамилелерди колдонушу. Көрсөтүлүүчү колдоо негизги НПИС үчүн да, НПИС КК үчүн да Долбоордун операциялык жобосунда (ОРП) толук сүрөттөлөт. НПИС КК алкагында социалдык мобилизация жана потенциалды жогорулатуу боюнча иш-чаралар 21 жаңы ААга жайылтылат.

2-компонент: Жергиликтүү экономикалык өнүгүү жана аялдар менен жаштар үчүн жашоо каражаттарын алуу мүмкүнчүлүктөрү. Бул компонент НПИС жана НПИС КК максаттуу коомчулуктарынын экономикалык бакүбаттуулугун жана жашоо сапатын жакшыртуу үчүн, өзгөчө аялдар менен жаштарга басым жасоо менен, жергиликтүү экономикалык өнүгүүнү колдойт. Негизги

¹ Бул процесс коомдук демилге менен өнүктүрүү аркылуу социалдык туруктуулукту жана инклюзивдүүлүктү өнүктүрүүгө багытталган CASA1000 жана ПСИ-3 ППМС долбоорлорун ишке ашыруунун тажрыйбасына жана сабактарына негизделет.

НПИС долбоору алкагында экономикалык чакан долбоорлор 30 ААда ишке ашырылат (алардын 16сы буга чейин тандалган, дагы 14ү рейтингдик тизмеден тандалат). НПИС КК алкагында 2-Компонент боюнча колдоону 21 жаңы ААнын ичинен 10 АА алат. Ошентип, экономикалык чакан долбоорлор боюнча колдоо алуучу ААлардын жалпы саны 40 ААны түзөт. Жашоо каражаттарын камсыз кылуу боюнча гранттарды алуу үчүн ААларды тандоо эки долбоор үчүн тең бирдиктүү принцип боюнча, 2-Циклдин социалдык мобилизация процессинин сапатына жана жашоо каражаттарына инвестициялоо боюнча бизнес-пландардын туруктуулугуна негизделген атаандаштык негизинде жүргүзүлөт. Рынокту талдоону жана бизнес-пландарды баалоону камтыган тандоо механизмдери негизги долбоордо мурунтан эле иштелип чыккан жана НПИС КК боюнча ААларды тандоо үчүн колдонулат

3-компонент: Долбоорду башкаруу. Бул компонент алкагында долбоорлорду башкаруу жана долбоорго байланыштуу иш-чараларды ишке ашыруу каржыланат. Компонент Коомчулуктарды өнүктүрүү жана инвестициялоо агентствосунун (АРИС) операциялык чыгашаларын жабат. Ал көз карандысыз аудиттерди, мониторинг жана баалоону (МЖБ) (гендердик белгилер боюнча ажыратылган маалыматтарды чогултууну кошуп алгандагы), ошондой эле сатып алуулар жана каржы башкаруусу (КБ) боюнча алдыңкы тажрыйбага ылайык келүүнү камсыз кылуу үчүн сапатты көзөмөлдөөнү колдойт. Бул компонент ошондой эле кызыкдар тараптар менен консультацияларды, ишенимдүү даттанууларды кароо механизм (ДКМ), онлайн-платформаны, коммуникацияны жана конкреттүү объектер боюнча баалоолорду жана пландарды иштеп чыгууну камтыган Социалдык жана Экологиялык Принциптерди сактоону колдойт.

Бул компонент алкагында иш-чаралардын ишке ашырылышын координациялоону жана көзөмөлдөөнү, аралык жана жыйынтыктоочу баалоолорду, жыл сайынкы аудиттерди, ошондой эле мониторинг жана баалоону камтыган долбоорлорду ишке ашырууга байланыштуу кошумча операциялык чыгашалар жана башка тийиштүү чыгашалар каржыланат. АРИСтин Долбоорду ишке ашыруу бөлүмү (ОРП) ошондой эле Каржы министрлиги (КМ) бекитүү үчүн жыл сайынкы иш пландарын жана бюджеттерди даярдоо, тиешелүү түрдө тышкы аудиторлорду жалдоо жана долбоорлордун гендердик интеграциянын жогорку деңгээлин жана жарандардын долбоордук ишке катышуусун колдоону камсыз кылуу үчүн жооп берет.

4-компонент: Өзгөчө кырдаалдарга шарттуу жооп берүү компоненти (ӨКШЖК) — бул тиешелүү кризиске же өзгөчө кырдаалга жооп берүүдө шашылыш жардам көрсөтүү зарылчылыгы жаралган учурда колдонулушу мүмкүн болгон, нөлдүк суммадагы компонент, ал Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө долбоордун каражаттарын жооп чаралары үчүн кайра бөлүштүрүүгө мүмкүндүк берет. ӨКШЖК Банктын инвестициялык долбоорлорду, шашылыш жардам көрсөтүү зарылчылыгы же потенциалдын чектелүүлүгү шарттарындагы долбоорлорду каржылоо саясатына ылайык ишке ашырылат. Бул компонентке КБ, сатып алуулар, экологиялык жана социалдык стандарттар, жол берилүүчү чыгашалар жана башка зарыл ишке ашыруу механизмдери кеңири сүрөттөлгөн Долбоордун операциялык жобосуна атайын тиркеме тиркелет.

НПИС жана НПИС КК Дүйнөлүк Банктын Социалдык-Экологиялык Принциптерине (СЭП) ылайык даярдалууда. Кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү жана маалыматты жарыялоо боюнча СЭС10 социалдык-экологиялык стандартына ылайык, ишке ашыруучу агентство катары иштеген АРИС кызыкдар тараптарга өз убагында, актуалдуу, түшүнүктүү жана жеткиликтүү маалымат берүүгө жана алар менен манипуляциясыз, кийлигишүүсүз, мажбурлоосуз, дискриминациясыз же коркутуусуз, маданий жактан кабыл алынуучу түрдө консультацияларды өткөрүүгө тийиш.

2. КТӨАПтын максаты/сүрөттөлүшү

Учурдагы КТӨАПтын жалпы максаты кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү программасын аныктоо, долбоорлорду иштеп чыгуу жана социалдык-экологиялык ишмердик учурунда пикирлердин эске алынышын камсыз кылуу, ошондой эле бүткүл долбоордук цикл бою коомдук маалыматты өз убагында ачыкка чыгарууну жана консультацияларды өткөрүүнү камтыйт. КТӨАП Коомчулуктарды өнүктүрүү жана инвестициялоо агентствосунун (АРИС) кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү жолдорун сүрөттөйт жана адамдар долбоордук иштер же долбоорго байланыштуу каалаган ишмердик боюнча тынчсызданууларын билдире алган, кайтарым байланыш бере алган же даттануу бере алган механизмди камтыйт.

НПИС алкагында учурда 40 ААда артыкчылыктар аныкталып, чакан долбоорлор белгиленген, ошондуктан кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү конкреттүү максаттуу ААларда максаттуу түрдө жүргүзүлүп жатат, ал эми НПИС КК алкагында чакан долбоорлордун так жайгашкан жери учурдагы этапта белгисиз, анткени инвестицияларды тандоо биргелешкен социалдык мобилизациянын жүрүшүндө коомчулуктардын өздөрү тарабынан жүргүзүлөт. Чакан долбоорлордун жайгашкан жери 21 жаңы ААда социалдык мобилизация этабы аяктагандан кийин белгилүү болот. Ушуга байланыштуу учурдагы КТӨАП жалпы принциптерди жана НПИС КК үчүн кызыкдар тараптарды аныктоого жана өз ара аракеттенүү процессин пландаштырууга багытталган негизги кызматташтык стратегиясын сүрөттөйт, ошондой эле негизги НПИС долбоору боюнча маалыматты жаңылайт.

3. Кызыкдар тараптарды аныктоо жана талдоо

3.1. Методология

Алдыңкы тажрыйбаларга ылайык келүү үчүн долбоорлордо кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүүнүн төмөнкү принциптери колдонулат:

- *Ачыктык жана өмүр циклине негизделген мамиле:* НПИС жана НПИС КК боюнча коомдук консультациялар бүткүл өмүр циклинин ичинде уюштурулат, тышкы манипуляциясыз, кийлигишүүсүз, мажбурлоосуз же коркутуусуз ачык түрдө өткөрүлөт.
- *Маалыматтуу катышуу жана кайтарым байланыш:* Маалымат бардык кызыкдар тараптарга берилет жана тиешелүү форматта алардын арасында кеңири таратылат; кызыкдар тараптар менен кайтарым байланыш үчүн, ошондой эле пикирлерди жана маселелерди талдоо жана чечүү үчүн мүмкүнчүлүктөр берилет.
- *Кеңири катышуу жана сезимталдык:* Кызыкдар тараптарды аныктоо натыйжалуу коммуникацияны камсыз кылуу жана натыйжалуу мамилелерди куруу үчүн жүргүзүлөт. Долбоорлорго катышуу процесси инклюзивдүү мүнөзгө ээ. Бардык кызыкдар тараптар консультация процессине катышууга дайыма шыктандырылат. Бардык кызыкдар тараптарга маалыматка бирдей жетүү мүмкүнчүлүгү камсыз кылынат. Кызыкдар тараптардын муктаждыктарына сезимталдык өз ара аракеттенүү ыкмаларын тандоонун негизинде жаткан негизги принцип болуп саналат. Долбоорду ишке ашыруудан пайда ала албай калышы мүмкүн болгон аялуу топторго, өзгөчө аялдарга, улгайган адамдарга, майыптарга, көчүрүлгөн адамдарга, мигрант-жумушчуларга жана коомчулуктарга, ошондой эле ар кандай этникалык топтордун маданий өзгөчөлүктөрүнө өзгөчө көңүл бурулат.
- *Ийкемдүүлүк:* Методология маданий контекстке жана долбоордун тармагына жараша, Интернет же телефон аркылуу байланыштын ар кандай формаларын жана фокус-топтогу талкууларды кошуп алгандагы башка өз ара аракеттенүү формаларына ылайыкташтырылууга тийиш.

3.2. Таасирленген тараптар жана башка кызыкдар тараптар ²

СЭС10 социалдык-экологиялык стандартына ылайык, долбоор алкагында Долбоордун адамдарынын же топторунун төмөнкү категориялары аныкталды:

«Долбоор тарабынан таасирленген тараптар» — долбоор тарабынан түздөн-түз таасирленген же таасирлениши мүмкүн болгон адамдар же топтор;

«Башка кызыкдар тараптар» — долбоорго кызыкчылыгы болушу мүмкүн болгон адамдар же топтор.

Долбоор тарабынан таасирленген тараптарга жергиликтүү коомчулуктар, коомчулук мүчөлөрү жана НПИС жана НПИС КК тарабынан түздөн-түз таасирлениши мүмкүн болгон башка тараптар кирет. Атап айтканда, бул категорияга төмөнкү адамдар жана топтор кирет:

- 61 ААдагы коомчулуктар;
- АӨ же жумушчу топтордун өкүлдөрү;
- Айыл кеңештеринин өкүлдөрү;
- Коомчулук лидерлери;
- Аялуу адамдар же адамдар тобу;
- Климаттын өзгөрүшү боюнча элчилер;
- Жаш фасилитаторлор.
- Долбоорду пландаштырууга жана ишке ашырууга, долбоордук иш-чараларды координациялоого кызыкдар жана тартылган мамлекеттик жана жергиликтүү бийлик органдары.

Долбоордун башка кызыкдар тараптарына төмөнкүлөр кирет:

- облустук жана райондук мамлекеттик органдардын өкүлдөрү;
- облустук жана райондук мамлекеттик администрациялардын өкүлдөрү, аймактык структуралык бөлүмдөрдүн өкүлдөрү;
- Айыл өкмөттөрүндөгү жана айыл кеңештериндеги шайланган/дайындалган мамлекеттик кызматчылар;
- суу пайдалануучулар ассоциациялары, мугалимдер, мектептердин, балдар бакчаларынын же коомдук уюмдардын өкүлдөрү, анын ичинде коомдук жаштар уюмдары;
- коомчулук уюмдарынын, жарандык коом уюмдарынын, жалпыга маалымдоо каражаттарынын, жергиликтүү Өкмөттүк эмес уюмдар жана аялдар топторунун жетекчилери, жаштар комитеттери жана аялдар кеңештеринин башчылары, айылдардын жана ишканалардын көчө комитеттери;
- калкка кызмат көрсөтүүчү жеткирүүчүлөр (мекемелер жана ишканалар);
- Бизнес өнөктөштөр;
- Подряддык уюмдардын өкүлдөрү.

3.3. Укугу чектелген жана аялуу адамдар/топтор ³

НПИС жана НПИС КК алкагында аялуу же укугу чектелген топторго төмөнкүлөр кириши мүмкүн, бирок булар менен чектелбейт:

² «Кызыкдар тараптарга» төмөнкүлөр кирет: (а) долбоордон жабыр тарткан же жабыр тартышы мүмкүн болгон адамдар же топтор (долбоордон жабыр тарткан тараптар); жана (б) долбоорго кызыкдар болушу мүмкүн болгон адамдар же топтор (башка кызыкдар тараптар).

³ «Аялуу же алсыз адамдар» долбоордун таасиринен жапа чегүүгө жана/же долбоордун артыкчылыктарынан пайдалануу мүмкүнчүлүктөрүнө карата башкаларга караганда көбүрөөк чектөөлөргө дуушар болуу ыктымалдуулугу жогору болгон адамдарды билдирет. Ошондой эле, мындай адам же топ негизги консультация процессинен четтетилип калышы же ага толук катыша албай калышы мүмкүн, ошондуктан аларга өзгөчө чаралар жана/же жардам талап кылынышы мүмкүн.

- Эмгекке жарамдуу аз камсыз болгон аялдар жана эркектер — бул топко айыл өкмөтүндө эсепте турган жана аз камсыз болгон үй-бүлөнүн социалдык паспортуна ээ болгон 16дан 63кө чейинки эркектер жана 16дан 58ге чейинки аялдар кирет;
- Эмгекке жарамдуу курактагы жумушсуз аялдар — жумушсуздук боюнча жөлөкпүл алган жана убактылуу жумушу жок 16дан 58ге чейинки курактагы аялдар;
- 6 жана андан көп балалуу жакыр үй-бүлөлөр — айыл өкмөтүндө эсепте турган жана аз камсыз болгон үй-бүлөнүн социалдык паспортуна ээ болгон 6 жана андан көп балалуу үй-бүлөлөр;
- Аялдар башкарган жакыр үй чарбалары — айыл өкмөтүндө эсепте турган жана аз камсыз болгон үй-бүлөнүн социалдык паспортуна ээ болгон, аялдар башкарган үй чарбалары.
- Ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелген адамдар

Долбоорлор тарабынан таасирленген коомчулуктардагы аялуу топтор кошумча тастыкталат жана зарылчылык болгон учурда алар менен ар кандай иш-чаралар, чогулуштар, фокус-топтор аркылуу консультациялар өткөрүлөт. 1-таблица кызыкдар тараптар топторунун салыштырмалуу кызыкчылыктарын аныктайт, ал эми долбоор алкагында ишке ашырыла турган өз ара аракеттенүү ыкмаларынын сүрөттөлүшү кийинки бөлүмдөрдө берилген.

1-таблица. НПИС жана НПИС КК кызыкдар тараптарын картага түшүрүү¹

КТ топтору	Долбоордогу кызыкчылыктын мүнөзү	Кызыкчыл ык	Таасир
Долбоордун таасирине түздөн-түз дуушар болгон адамдар			
Нарын, Ысык-Көл, Чүй, Талас, Баткен, Ош жана Жалал-Абад облустарындагы 61 ААдагы коомчулук мүчөлөрү	Долбоорлорго болгон кызыкчылык жашоо каражаттарына таасир этет; долбоордун пайдаларын жана зарыл болгон учурда компенсация жол-жоболорун түшүнүү.	Жогору	Жогору
Бардык максаттуу облустардагы аялуу топтор: • Эмгекке жарамдуу аз камсыз болгон аялдар жана эркектер — бул топко айыл өкмөтүндө эсепте турган жана аз камсыз болгон үй-бүлөнүн социалдык паспортуна ээ болгон 16дан 63кө чейинки эркектер жана 16дан 58ге чейинки аялдар кирет; • Эмгекке жарамдуу курактагы жумушсуз аялдар — жумушсуздук боюнча жөлөкпүл алган жана убактылуу жумушу жок 16дан 58ге чейинки курактагы аялдар; • 6 жана андан көп балалуу жакыр үй-бүлөлөр — айыл өкмөтүндө эсепте турган жана аз камсыз болгон үй-бүлөнүн социалдык паспортуна ээ болгон 6 жана андан көп балалуу үй-бүлөлөр; • Аялдар башкарган жакыр үй чарбалары — айыл өкмөтүндө эсепте	Коронавирус пандемиясынын таралышына байланыштуу чет өлкөдөн кайтып келген жана өлкөдө калып, иштегиси келген мигранттар.	Жогору	орто

турган жана аз камсыз болгон үй-бүлөнүн социалдык паспортуна ээ болгон, аялдар башкарган үй чарбалары. Ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелген адамдар			
Долбоорду даярдоого жана ишке ашырууга тартылган мамлекеттик жана жергиликтүү бийлик органдары			
- Каржы министрлиги; - Экономика жана коммерция министрлиги; - Табигый ресурстар, экология жана техникалык көзөмөл министрлиги: - Ооруларды алдын алуу жана санитардык-эпидемиологиялык көзөмөл департаменти - Нарын, Ысык-Көл, Чүй, Талас, Баткен, Ош жана Жалал-Абад облустарынын администрациялары; - ААнын жетекчилери; - Жергиликтүү кеңештер; - Саламаттык сактоо министрлиги - Мамлекеттик кызмат жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу иштери боюнча мамлекеттик агенттик; - Архитектура, курулуш жана турак жай-коммуналдык чарба иштери боюнча мамлекеттик агенттик.	Долбоорду пландаштырууга жана ишке ашырууга, долбоордук ишти координациялоого жана кызматтарды бөлүштүрүүгө, потенциалдуу экологиялык жана социалдык таасирлерди, ошондой эле калктын саламаттыгына жана коопсуздугуна тийгизген таасирлерди четтетүүгө кызыкчылык.	Жогору	Орто
Башка кызыкдар тараптар			
- Суу ресурстары, айыл чарба жана кайра иштетүү өнөр жайы министрлиги (СРАЧКӨМ); - Эмгек, социалдык камсыздоо жана миграция министрлиги; - ӨКМге караштуу токой кызматы; - СРАЧКӨМге караштуу суу ресурстары кызматы; - СРАЧКӨМге караштуу ветеринардык кызмат; - СРАЧКӨМге караштуу жер жана суу көзөмөлү кызматы; - СРАЧКӨМге караштуу жайыттар жана асыл тукум мал чарбачылыгы департаменти.	Долбоорду пландаштырууга жана ишке ашырууга, долбоордук ишти координациялоого жана кызматтарды бөлүштүрүүгө, потенциалдуу экологиялык жана социалдык таасирлерди, ошондой эле калктын саламаттыгын сактоого жана коопсуздугуна тийгизген таасирлерди четтетүүгө потенциалдуу кызыкчылык.	Орто	Орто
Өкмөттүк эмес уюмдар, жергиликтүү жарандык коом уюмдары	Аялуу топторду колдоо	Орто	Орто

4. Кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү программасы

4.1. Долбоорду даярдоо учурунда кызыкдар тараптар менен жүргүзүлгөн өз ара аракеттенүүнүн кыскача сүрөттөлүшү

НПИС жана НПИС КК даярдалуу учурунда Дүйнөлүк Банк жана мамлекеттик органдардын өкүлдөрү менен жолугушуулар өткөрүлдү. КТӨАП кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүүнүн бир кыйла комплекстүү стратегиясын жана планын иштеп чыгуунун иттеративдик процессинин баштапкы чекити болуп саналат. Ал зарылчылыкка жараша мезгил-мезгили менен жаңыланып турат, кеңири маалымат НПИС жана НПИС КК бекитилгенден кийин пландаштырылган биринчи жаңыртууда берилет. Кызыкдар тараптар НПИС жана НПИС КК өнүгүшүнө жараша, долбоорлордун экологиялык жана социалдык көрсөткүчтөрү, ошондой эле Кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү планынын жана даттанууларды кароо механизминин ишке ашырылышы жөнүндө отчеттуулукту кошуп алгандагы маалыматты алышат. Зарылчылыгына жараша бул КТӨАП жаңыланат жана кайра жарыяланат.

2-таблица. НПИС жана НПИС КК кызыкдар жактары менен консультациялар2

Орду	Күнү	Катышуучуларды тартуу ыкмалары	Талкуунун негизги маселелери
Мамлекеттик агенттиктер жана өнүктүрүү боюнча өнөктөштөр			
Бишкек	2022-жылдын 18.10.	Дүйнөлүк Банктын (ДБ) өкүлдөрү, ПСИ-3 КК Долбоорунун Координатору жана жооптуу адистери, мамлекеттик органдардын жооптуу өкүлдөрү (КР Каржы министрлиги, КР Экономика жана коммерция министрлиги, КР Саламаттык сактоо министрлиги, КР Эмгек, социалдык камсыздоо жана миграция министрлиги, КР МКга караштуу Мамлекеттик кызмат жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу иштери боюнча мамлекеттик агенттик, КР Санарип өнүктүрүү министрлиги, КР Табигый ресурстар, экология жана техникалык көзөмөл министрлиги) менен жолугушуулар	Жашоо каражаттарын камсыз кылуу боюнча ишмердикке болгон кызыкчылыкты пландаштыруу жана изилдөө боюнча иш-чараларды талкуулоо, анын ичинде бизнес-катышуучулардын долбоор алкагындагы наркты түзүү чынжырчасына катышууга болгон кызыкчылыгы, жергиликтүү деңгээлде биргелешип башкаруу, ПСЭРди түзүү жана ишке ашыруу, социалдык отчеттуулук, потенциалды жогорулатуу, мектепке чейинки билим берүү (мектепке чейинки билим берүүнү жакшыртуу боюнча ишмердикти колдоо), климаттын өзгөрүшүнө адаптация жана анын кесепеттерин жумшартуу боюнча иш-чаралар, каржылоо жана төлөө мүмкүнчүлүгү менен аялдар үчүн кирешенин булактарын камсыз кылуу боюнча иш-чаралар
Бишкек	2023-жылдын март-майы	АРИС жетекчилигинин КР Жогорку Кеңешинин профилдик комитеттери менен жолугушуусу	НПИСтин дизайны боюнча маалымат берүү, КР депутаттык корпусунун өкүлдөрүнө түшүндүрмө берүү
Бишкек	2023-жылдын декабры - 2024-жылдын январы	Онлайн-платформаны (жана Zoom, MS Teams, Google Meet сыяктуу башка онлайн байланыш каражаттарын) колдонуу менен ЭПРО жана социалдык мобилизация адистери менен жумушчу жолугушуулар	Социалдык мобилизация иш-чараларын жана пландаштырылып жаткан долбоорду ишке ашыруу механизмдерин талкуулоо.

Кыргыз Республ икасы	2024- жылдын 19- 29-январы	КРдин бардык 40 районунан райондук мамлекеттик органдардын, айыл өкмөттөрүнүн жана айыл кеңештеринин өкүлдөрү, жергиликтүү тургундар менен коомдук консультациялар. (Толук маалымат төмөндөгү таблицада берилген)	Долбоор жөнүндө жалпы маалымат, институционалдык механизмдер, компоненттер, тандоо критерийлери. Долбоордун экологиялык жана социалдык башкаруу талаптары. Кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү. Даттанууларды кароо механизми
Кыргыз Республ икасы	2026- жылдын 10- 18-сентябры	НПИС КК боюнча бардык 21 ААдан райондук мамлекеттик органдардын, айыл өкмөттөрүнүн жана айыл кеңештеринин өкүлдөрү, жергиликтүү тургундар менен коомдук консультациялар. (Толук маалымат төмөндөгү таблицада берилген)	Долбоор жөнүндө жалпы маалымат, институционалдык механизмдер, компоненттер, тандоо критерийлери. Долбоордун экологиялык жана социалдык башкаруу талаптары. Кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү. Даттанууларды кароо механизми

АРИС тарабынан даярдалган Социалдык-Экологиялык Принциптер боюнча документтердин долбоорлору, анын ичинде Экологиялык социалдык башкаруу боюнча алкактык документ (ЭСБАД), Кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү планы (КТӨАП), Эмгек мамилелерин жөнгө салуу процедуралары (ЭМЖСП) жана Социалдык жана экологиялык милдеттенмелер планы (СЭМП), Көчүрүп жайгаштыруу саясаты боюнча алкактык документ (КЖСАД) 2024-жылдын 19дан 29 январына чейин АРИСтин сайтында коомдук консультациялар үчүн сунушталган. Коомчулуктарга документтерге шилтеме

https://www.aris.kg/index.php?option=com_content&view=article&id=1520&Itemid=444&lang=ru, ошондой эле АРИСтин онлайн платформасына шилтеме (<https://kyrgyz-demo-republic-village-covid-19.yrpri.org/group/30464>) берилди. АРИСтин маалыматтык онлайн-платформасы долбоор жөнүндө маалыматты таратуу жана бенефициарлардан жана долбоордун башка кызыкдар тараптарынан пикирлерди алуу үчүн колдонулду. 2024-жылдын 29-январында онлайн форматта, Zoom интернет платформасы аркылуу, иштелип чыккан документтерди коомдук талкуулоо боюнча онлайн-конференция да өткөрүлдү, долбоор жөнүндө маалымат, Алкактык документтер боюнча маалымат берилди, жолугушунун жүрүшүндө катышуучуларга өздөрүн кызыктырган суроолорду берүү мүмкүнчүлүгү берилди. Коомдук консультациялар 2024-жылдын 29-январында аяктады. Онлайн платформадагы документ менен 6012 бенефициар таанышты; аялдардын катышуусу 3587дү (60%) түздү (АРИСтин сайтында 6374 көрүү). Онлайн-конференцияга 846 адам катышты, алардын ичинен 293ү (35%) аялдар. Коомдук консультациялар жөнүндө кеңири маалымат 1-тиркемеде берилген. Кошумча каржылоо (НПИС КК) алкагында 2026-жылдын сентябрында жаңыланган Алкактык документтер боюнча коомдук консультациялар өткөрүлөт:

2026-жылдын 7ден 17-сентябрына чейин АРИСтин онлайн-платформасына коомдук талкуу үчүн жаңыланган документтер жайгаштырылат. 7 облустун ар бири үчүн талкууга катышуу үчүн өзүнчө шилтеме түзүлөт, алар АРИСтин облустук өкүлчүлүктөрүнүн жана ЭПРО колдоосу менен жергиликтүү коомчулуктардын WhatsApp-топтору аркылуу таратылат. Катышуучулар документтер менен таанышып, комментарий калтырып жана суроо бере алышат.

2026-жылдын 17-сентябрында онлайн форматта Google Meet платформасын колдонуу менен Кошумча каржылоо алкагында камтылган 21 жаңы айылдык аймактын жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын (ЖӨБО) жана райондук мамлекеттик администрацияларынын (РМА) өкүлдөрү менен

жолугушуу өткөрүлөт. Жолугушуунун жүрүшүндө жаңыланган Алкактык документтер сунушталат, ошондой эле катышуучуларга суроо берүү жана сунуштарды билдирүү мүмкүнчүлүгү берилет. НПИС КК боюнча коомдук консультациялардын жыйынтыгы боюнча келип түшкөн бардык комментарийлерге жана сунуштарга талдоо жүргүзүлгөн отчет даярдалат. Алынган кайтарым байланыштын негизинде документтерге тиешелүү өзгөртүүлөр киргизилет (эгер бар болсо). Отчет ушул КТӨАПтын жаңыланган 1-тиркемесинде сунушталат.

4.2 Долбоордун кызыкдар тараптарынын муктаждыктарынын жана алар менен өз ара аракеттенүүнүн ыкмаларынын, каражаттарынын жана усулдарынын кыскача сүрөттөлүшү

Жалпысынан, НПИС жана НПИС КК долбоору АРИС, жергиликтүү бийлик органдары, кызыкдар тараптар жана жарандар ортосундагы бир кыйла кеңири жана системалуу өз ара аракеттенүүгө курулган. Долбоор Айыл Өкмөтү жана Айыл Кеңешинин муктаждыктарды баалоого, жергиликтүү өнүктүрүү пландарын даярдоого жана коомчулук мүчөлөрүн коомдук угуулар аркылуу жыл сайынкы ишмердик жыйынтыктарын талкуулоого тартууга байланыштуу каралган катышуу процесстери боюнча потенциалын жогорулатууну камсыз кылат. Мындан тышкары, долбоорго инвестициялар чакан долбоорлорду пландаштырууда жана ишке ашырууда, кызматтарды берүүнү мониторингдөөдө шайланма комитеттер аркылуу аялдардын жана эркектердин катышуусун кеңейтүүнү караштырат. Катышуунун кеңейиши төмөнкүлөргө көмөктөшөт деп күтүлүүдө: (i) адамдардын турмушуна түздөн-түз таасир этүүчү кызматтардын кеңири спектри боюнча чечим кабыл алууга катышуу үчүн жергиликтүү коомчулуктардын ишенимин жана потенциалын бекемдөө; (ii) өкмөттүн, өзгөчө жергиликтүү деңгээлде, өз жарандарынын алдында натыйжалуураак жана отчеттуу болушу; (iii) кызматтардын сапатын жана аларды берүүнүн натыйжалуулугун жогорулатуу (ИКТ колдоосу менен ишенимдүү кайтарым байланыш системасын жана ДКМди колдонуу аркылуу); жана (iv) эң аялуу топтордун, өзгөчө аялдар башкарган үй чарбаларынын пикирлери жана үндөрүнүн жалпысынан 61 максаттуу ААны камтыган негизги НПИС үчүн да, НПИС КК үчүн да 1 жана 2-Компонент алкагындагы чакан долбоорлорду тандоодо жана ишке ашырууда чагылдырылышын камсыз кылуу.

Ар түрдүү муктаждыктарды камтуу үчүн төмөндө КТӨАПта келтирилген ар кандай өз ара аракеттенүү ыкмалары сунушталат:

- Маалыматтык жолугушуулар, пресс-турлар, коомдук угуулар, айыл/айылдык аймак деңгээлиндеги коомдук чогулуштар/жыйындар, коомдук уюмдар, ЖМК;
- Санарип каражаттарды колдонуу, анын ичинде онлайн-платформалар, социалдык тармактар, онлайн топтор, тараптардын онлайн жолугушуулары.
- Акыркы маалыматты гана берип тим болбостон, кызыкдар жактарга консультация өткөрүүгө, кайтарым байланышты жана чечим кабыл алуу процессин камсыз кылууга мүмкүндүк берген ишенимдүү интерактивдүү «аянтча».
- ченемдик укуктук актыларды талкуулоо, белгилүү бир жергиликтүү ишмердикти уюштуруу жана өткөрүү боюнча жумушчу топторго катышуу, актуалдуу маселелерди коомдук талкуулоо, көрсөтмө акцияларды, форумдарды, көргөзмөлөрдү уюштуруу
- Ар кандай тармактарда коомчулуктун муктаждыктарын биргелешип аныктоо, биргелешкен пландаштыруу, биргелешкен мониторинг жана баалоо, отчеттуулук ж.б.

4.3. Кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү планы

АРИСтин кызматкерлеринен (координатор, экологиялык жана социалдык маселелер боюнча адис,

мониторинг жана баалоо боюнча адис) жана кайтарым байланыш механизми боюнча адистен турган кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү боюнча негизги топ негизги НПИС үчүн да, НПИС КК үчүн да кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүүнүн бардык аспектилерине жооп берип, жетектейт. Бирок КТӨАПта каралган ар кандай иш-чараларды ишке ашыруу үчүн, аялуу калк топторуна багытталган иш-чаралар 2-таблицада чагылдырылган.

НПИС КК алкагында

3-таблица. НПИС жана НПИС КК кызыкдар жактары менен өз ара аракеттенүү планы3

Долбоордун этабы	Болжолдуу дата / убакыт мезгили	Консультациялардын темасы / берилүүчү маалымат	Колдонулуучу ыкмалар	Максаттуу кызыкдар тараптар	Жоопкерчилик
1-этап					
1.1. Облустук деңгээлде Долбоор жөнүндө маалымдуулукту жогорулатуу кампаниясы	Долбоор лорду ишке ашыруунун биринчи жылы	Долбоор жөнүндө маалымат, экологиялык жана социалдык талаптарды жана ДКМди кошуп алгандагы	Расмий жолугушуулар/консультациялар, расмий каттар/электрондук почта Онлайн платформа, ДКМ	ААны тандоого катышкан министрликтер /мамлекеттик мекемелер Тандалган ААлардын ЖӨБО	АРИС
1.2. Райондук деңгээлде Долбоор жөнүндө маалымдуулукту жогорулатуу кампаниясы	Долбоор лорду ишке ашыруунун биринчи жылы	Долбоор жөнүндө маалымат, экологиялык жана социалдык талаптарды жана ДКМди кошуп алгандагы	Расмий жолугушуулар/консультациялар, расмий каттар/электрондук билдирүүлөр, онлайн платформа, ДКМ.	Тандалган ААлардын ЖӨБО. Тандалган коомчулуктардын өкүлдөрү, аялуу топторду кошуп алгандагы	АРИС
1.3. Жергиликтүү деңгээлде Долбоор жөнүндө маалымдуулукту жогорулатуу кампаниясы	Долбоор лорду ишке ашыруунун биринчи жылы	Долбоор жөнүндө маалымат, экологиялык жана социалдык талаптарды жана ДКМди кошуп алгандагы	Коомдук консультациялар, жолугушуулар, фокус-топтордогу талкуулар, жергиликтүү коммуникация каналдары (WhatsApp топтору), ЖМК, социалдык мобилизация иш-чаралары, ДКМ.	Тандалган ААлардын коомчулуктары, аялуу топторду кошуп алгандагы Башка кызыкдар тараптар	АРИС, ЖӨБО
2-этап					

2.1. Коомчулуктар тарабынан жергиликтүү деңгээлде артыкчылыктарды аныктоо жана чакан долбоорлорду иштеп чыгуу	Долбоор лорду ишке ашыруу мезгилин де	Долбоордун артыкчылыктары, чакан долбоорлорду иштеп чыгуу. экологиялык жана социалдык талаптарды жана ДКМди кошуп алгандагы	Жыйындар, коомчулуктун аялуу мүчөлөрү менен фокус-топтор, онлайн платформа, ДКМ, коомдук консультациялар.	Тандалган ААлардын коомчулуктары, аялуу топторду кошуп алгандагы. Башка кызыкдар тараптар	АРИС, ЖӨБО
3-этап					
3.1. Социалдык инфраструктура чакан долбоорлорун ишке ашыруу	Долбоор лорду ишке ашыруу мезгилин де	СДБ жөнүндө маалымат, экологиялык жана социалдык талаптарды, ЧСБП жана КЖАПты даярдоо жана ишке ашырууну кошуп алгандагы. ДКМ	Жыйындар, коомдук консультациялар, коомчулуктун аялуу мүчөлөрү менен фокус-топтор, онлайн платформа, ДКМ.	Коомчулук мүчөлөрүн жана аялуу топторду кошуп алгандагы бардык кызыкдар тараптар	АРИС, ЖӨБО
3.2. Киреше алып келүүчү чакан долбоорлорду ишке ашыруу	Долбоор лорду ишке ашыруу мезгилин де	Киреше алып келүүчү чакан долбоорлорду ишке ашыруу үчүн Бизнес өнөктөштү тандоо. Экологиялык жана социалдык талаптарды кошуп алгандагы чакан долбоор жөнүндө маалымат. ЧСБП, КЖАП даярдоо жана ишке ашыруу.	Жолугушуулар, коомдук консультациялар, калктын аялуу топтору менен фокус-топтор, онлайн платформа, ДКМ.	Коомчулук мүчөлөрүн жана аялуу топторду кошуп алгандагы бардык кызыкдар тараптар. Аялдар жана жаштар	АРИС, ЖӨБО

4.4. Кызыкдар тараптарды маалымдандыруу

НПИС жана НПИС КК долбоорлорунун кызыкдар тараптары интернет мессенджерлер, ватсап топтору, онлайн платформалар, жыйындар ж.б. сыяктуу ар кандай маалымдандыруу каражаттары аркылуу долбоорлорду ишке ашыруунун жүрүшү жөнүндө маалымат алышат, анын ичинде долбоордун экологиялык жана социалдык көрсөткүчтөрү, кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү планынын аткарылышы жана даттанууларды кароо механизми боюнча отчеттуулукту, ошондой эле жалпысынан долбоорлорду ишке ашыруунун жүрүшүн кошуп алгандагы.

Долбоор жөнүндө орус жана кыргыз тилдериндеги маалымат АРИСтин сайтына жана онлайн-платформасына төмөнкүдөй жайгаштырылат:

- Коомдук консультациялар өткөрүлгөнгө чейин СЭП инструменттеринин долбоорлору (ЭСБАД, КТӨАП, ЭМЖСП, КЖСАД, СЭМП);
- Банк тарабынан макулдашылгандан жана АРИС тарабынан бекитилгенден кийин СЭП инструменттери;
- Зарылчылыгына жараша Социалдык-Экологиялык Принциптер инструменттерин жаңылоо;
- Коомдук консультациялар өткөрүлгөнгө чейин ЧСБП, КЖАП долбоору;
- Банк тарабынан бекитилгенден кийин ЧСБП, КЖАП жана КЖАПтын ишке ашырылышы жөнүндө отчеттор;
- Долбоордук ишмердик жана долбоордун кызматкерлери боюнча Даттанууларды кароо механизми (ДКМ);
- Аяктагандан кийин экологиялык жана социалдык башкаруу тармагындагы ишмердиктин натыйжалары боюнча жарым жылдык отчеттор.
- Онлайн платформадагы чакан долбоорлор боюнча жаңыланган маалымат

5. Кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү боюнча иш-чараларды ишке ашыруу үчүн ресурстар жана жоопкерчилик

5.1. Ресурстар

Кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү боюнча ишмердикке АРИС жооп берет. Кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү планын беш жылга ишке ашыруу үчүн алдын ала бюджет долбоорлордун дизайны бекитилгенден кийин иштелип чыгат.

4-таблица. НПИС жана НПИС КК болжолдуу бюджетти (7 жыл)4

Бюджеттик категория	Саны	Бир бирдиктин наркы	Убакыт/жылдар	Жалпы чыгашалар (USD)	Эскертүүлөр
1. Персоналдын болжолдуу эмгек акысы* жана байланыштуу чыгашалар					
1а. АРИСтин коомчулук менен байланыш боюнча адиси	1	1100	7 жыл	77000	
1б. Персоналдын командировкалык чыгашалары (жылдык наркы)		5000	7	35000	
2. Иш-чаралар					
2а. Маалымат столу (61 ААнын ар биринде бирден)	61	400	1	24400	
2б. Долбоорду ишке киргизүү жолугушуулары (7 облуста)	7	3000	1	21000	Аянт ижарасы, тамактануу, басма материалдары

2в. 61 ААдагы коомчулуктар менен жылына 2 жолу жолугушуулар	122	200	7	170800	
2г. Ар бир облустун райондорундагы жолугушуулар (1 облус борборунда,	14	400	7	39200	
3. Коммуникациялык кампаниялар					
3а. Маалыматтык материалдар (брошюралар, плакаттар, PR-материалдар, дизайнды кошуп алгандагы)				20000	Долбоордук иш-чаралар, ЭЖС талаптары, ДКМ, курчап турган
3б. ЖМК үчүн долбоор боюнча турлар	12	1000	2	24000	
4. Тренингдер					
4а. АРИСтин тиешелүү персоналы жана подрядчы/консультант үчүн ГЗ (гендердик зомбулук) боюнча тренинг	2	500	2	2000	
4б. Жарандардын/долбоор тарабынан таасирленген адамдардын кабылдоосун		2500	2	5000	
5. Бенефициарларды сүрамжылоо					
5а. Долбоордун ортосунда кабылдоону изилдөө өткөрүү	1	500		2500	
5б. Долбоордун аягында кабылдоону изилдөө өткөрүү	1	500		2500	
6. Даттанууларды Кароо Механизми					
6а. ДКМ боюнча окутуу (ар бир 40 ААда)	61	500	1	30500	
6б. Маалыматтык материалдар (ДКМ боюнча брошюралар)	10000	0,5	2	10000	
Баары болуп				463900	
7. Башка чыгашалар					
7а. Күтүлбөгөн чыгашалар (10%)				46390	
КЫЗЫҚДАР ТАРАПТАРДЫ ТАРТУУ БОЮНЧА ЖАЛПЫ БЮДЖЕТ:				510290	

Эскертүү: *Эмгек акы боюнча чыгашалар болжолдуу болушу мүмкүн

6. Даттанууларды кароо механизми

ДКМдин негизги милдети — даттанууларды жана дооматтарды бардык кызыкдар тараптарды канааттандыруучу өз убагында, натыйжалуу жана майнаптуу жол менен чечүүгө көмөктөшүү.

6.1. ДКМдин сүрөттөлүшү

АРИС бенефициарлар менен кайтарым байланыштын институционалдык механизм (КБМ) киргизди, ал долбоордун бардык иш-чараларын камтыган кеңейтилген даттанууларды кароо механизм (ДКМ) камтыйт.

5-таблица. НПИС жана НПИС КК боюнча даттанууларды кароо5

Этап	Процесстин сүрөттөлүшү	Мөөнөттөр	Жоопкерчилик
Даттанууларды кароо	КБМ/ДКМдин структурасы 1. Борбордук деңгээлдеги		1.1 Борбордук деңгээлдеги жооптуу жак: АРИСтин КБМ

механизмин ишке ашыруу структурасы	милдеттер: ✓ КБМ/ДКМдин ар кандай каналдары аркылуу бенефициарлардан комплекстүү маалымат алууга көмөктөшүү. ✓ Кайрылууларды талдоо жана иштеп чыгуу. ✓ Негизги кызыкдар тараптарды үзгүлтүксүз маалымдандыруу. ✓ АРИСтин КБМдин ар кандай каналдары аркылуу келип түшкөн кайрылуулар менен иштөө ✓ Кайрылууларды КБМ/ДКМ системасында каттоо жана классификациялоо ✓ Арыз ээсинин даттануусунун алынгандыгын 2 күндүн ичинде тастыктоо (билдирүү) 2. Аймактык деңгээлдеги милдеттер: ✓ АРИСтин Борбордук офисинен каралуу үчүн жиберилген бенефициарлардын/кызыкдар жактардын кайрылуулары менен иштөө; ✓ АРИСтин бенефициарлары менен кайтарым байланыш механизмин күчөтүүгө көмөктөшүү. ✓ Аймактарда КБМ/ДКМ жөнүндө маалыматты таратуу.		боюнча улук адиси жана АРИСтин долбоорлоруна бекитилген АРИСтин КБМ боюнча үч адиси 1.2 Аймактык деңгээлдеги жооптуу кызматкерлер: АРИСтин облустук офиси, облустук координаторлор, облустук социализаторлор, талаа кызматкерлери
Даттанууларды кабыл алуу	1. Бардык кайрылуулар катталууга жана кайрылуунун маселелери компетенциясында болгон АРИСтин кызматкерлери менен макулдашуу боюнча тийиштүү жооп даярдоо үчүн КБМ/ДКМдин жооптуу кызматкерине жиберилүүгө тийиш. Даттанууну берүү формасы 2-тиркемеде сунушталган. 2. КБМ/ДКМдин жеткиликтүүлүгүн камсыз кылуу максатында, кызыкдар жактар кайрылууларды жибере алган кайтарым байланыш каналдары, атап айтканда (бирок булар менен гана чектелбестен): - телефон аркылуу кайрылуулар (сүйлөшүүлөр жазылып алынышы мүмкүн); - WhatsApp — тексттик билдирүүлөр менен оперативдүү алмашуу	Аткаруу мөөнөттөр ү: кайрылуу катталган күндөн тартып 14 жумушчу күндүн ичинде, тергөө жүргүзүү зарыл болгон учурда өзгөчө учур катары 30 календард	1.3 Борбордук деңгээлдеги жооптуу жак: АРИСтин КБМ боюнча улук адиси жана АРИСтин долбоорлоруна бекитилген АРИСтин КБМ боюнча үч адиси

	системасы; - социалдык тармактар (Фейсбук); - жумушчу визиттердин, жерлердеги жолугушуулардын учурунда жана/же жерлердеги адистер аркылуу алынган оозеки же жазуу жүзүндөгү кайрылуулар; - АРИСтин офисине түздөн-түз алынып келинген корреспонденция; - КБМ/ДКМдин электрондук почтасы аркылуу келген корреспонденция; - АРИСтин онлайн платформасы.	ык күндүн ичинде	
Иргөө, иштетүү	Алынган ар кандай даттануу КБМ/ДКМге жиберилет, талдоо, контроль жана мониторинг үчүн «1С ИСУ» программасында катталат жана төмөнкү даттануу түрлөрүнө ылайык классификацияланат: Классификация ✓ Жалпы маселелер. ✓ Саясатты, жетектөөчү принциптерди жана процедураларды бузуу боюнча даттануулар. ✓ Келишимди бузуу боюнча даттануулар. ✓ Долбоордун каражаттарын кыянаттык менен пайдалануу боюнча даттануулар. ✓ Бийликти кыянаттык менен пайдалануу/кийлигишүү боюнча даттануулар. ✓ Сексуалдык эксплуатация жана зомбулукка (СЭЗ) байланыштуу даттануулар. ✓ Жыныстык ыдык көрсөтүүгө (ЖЫК) байланыштуу даттануулар. ✓ Гендердик зомбулукка (ГЗ) байланыштуу даттануулар. ✓ Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарын бузуу боюнча даттануулар. ✓ Форс-мажор боюнча отчеттор. ✓ Сунуш. ✓ Ыраазычылык.	Даттануу алынган дан кийин Даттануу усунун кабыл алынган дыгы жана теришт ирүү процедурасы башталгандыгы жана аткаруу мөөнөтү жөнүндө билдирүү жиберилет	Жергиликтүү деңгээлде даттануулар менен иштөө боюнча байланыш адамы. Ар бир даттанууга жооптуу жактар бекитилет: КБМ адиси, тиешелүү координатор жана долбоордун тиешелүү адиси
Тастыктоо жана кийинки аракеттер	Арыз ээсинин даттануусунун алынгандыгын тастыктоо КБМ/ДКМ адиси тарабынан жүргүзүлөт, ал телефон же КБМ/ДКМдин башка	Алынган күндөн тартып 2 күндүн	Жергиликтүү деңгээлде даттануулар менен иштөө боюнча байланыш адамы Долбоорго бекитилген КБМ

	каналдары аркылуу анын даттануусунун кабыл алынгандыгы жана териштирүү процедурасынын башталгандыгы жөнүндө билдирет	ичинде	адиси
Текшерүү, тергөө, аракет	Даттанууну тергөөгө КБМ боюнча улук адис/КБМ адиси жетекчилик кылат. Сунушталган чечим тергөө аяктагандан кийин түзүлөт, жаран/бенефициар АРИСтин анын кайрылуусу боюнча кабыл алган чечими жөнүндө билдирүү алат. Эгерде жаран/бенефициар кайрылууну кароонун натыйжасында алынган чечимге канааттанбаса, ал апелляция берүүгө укуктуу. Апелляция берүү боюнча түшүндүрмөлөр жооп менен бирге берилет жана арыз ээсине КБМ адиси тарабынан жеткирилет.	14 жумушчу күндүн ичинде	Апелляция АРИСтин кайрылууларды кароо боюнча атайын түзүлгөн Комиссиясы тарабынан каралат. АРИСтин Аткаруу директору апелляциялык угууну өткөрүүчү, долбоордун жетекчилеринен, КБМ адисинен, долбоорду ишке ашыруу бөлүмдөрүнөн көз каранды эмес адамдан жана башка кызыкдар тараптардан турган Кайрылууларды кароо боюнча Комиссияны түзөт. Кайрылуунун түрүнө жараша курамы жана адамдардын саны ар кандай болушу мүмкүн.
Мониторинг жана баалоо	Даттануулар боюнча маалыматтар АРИСтин «1С» ИСУ программасына чогултулат жана АРИСтин МжБ боюнча улук адисине билдирилет (анын системага жетүү мүмкүнчүлүгү бар, ал ар күнү көрө алат), ар квартал сайын, жылдык отчет, отчеттор АРИСтин АДсине берилет]		Долбоордун координатору, МжБ боюнча адис, АРИСтин КБМ боюнча улук адиси жана АРИСтин долбоорлоруна бекитилген АРИСтин КБМ боюнча үч адиси
Кайтарым байланышты камсыз кылуу	Арыз ээлеринен даттануунун чечилишине канааттангандыгы жөнүндө пикирлерди чогултуу АРИСтин «1С» ИСУ программасында жүргүзүлөт.		АРИСтин КБМ боюнча улук адиси жана АРИСтин долбоорлоруна бекитилген АРИСтин КБМ боюнча үч адиси
Окутуу	ОРП кызматкерлеринин/консультанттарынын, подрядчылардын жана көзөмөл боюнча консультанттардын окутуу муктаждыктары төмөнкүдөй: АРИСтин долбоорлорунун бардык иш-чараларында КБМ/ДКМ жөнүндө маалымдандыруу жүргүзүлөт, жаңы кызматкерлердин потенциалын өнүктүрүү боюнча бардык тренингдерге КБМ/ДКМ модулу киргизилген.		Облустук адистер, Долбоордун адистери, КБМ боюнча адистер, сатып алуулар боюнча адистер

Эгерде арыз ээси даттануу боюнча сунушталган чечимге канааттанбаса, ДКМ/КБМ ага апелляция берүү мүмкүнчүлүгүн берет. Апелляция процедурасы боюнча түшүндүрмөлөр баштапкы даттанууга жооп менен бирге берилет. Апелляция каралгандан кийин чечимге канааттанбай калган арыз ээси Кыргыз

Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте сотко кайрылууга укуктуу. Даттанууларды кароо механизми даттанууну кароонун каалаган этабында арыз ээлеринин сот же административдик коргоо каражаттарына жетүүсүнө тоскоолдук кылбайт.

АРИСтин кызматкерлерин жана подрядчылардын кызматкерлерин кошуп алгандагы долбоорлордун бардык кызматкерлери АРИСтен КБМ/ДКМ жөнүндө маалымат алышат. Алар ошондой эле Эмгек мамилелерин жөнгө салуу процедураларында сүрөттөлгөндөй, даттануулар же суроолор пайда болгон учурда КБМдин каналдары аркылуу кайрылуу мүмкүнчүлүгүнө ээ экендиги жөнүндө маалымдандырылат. Эмгек мыйзамдарын бузууга байланыштуу даттануулар АРИСтин кадрлар, укуктук камсыздоо, иш кагаздарын жүргүзүү боюнча адисинин кийлигишүүсүн талап кылат, жана бардык эмгек талаш-тартыштары КРдин эмгек мыйзамдарына ылайык чечилет.

6.2. ДКМдин каналдары

1. Ишеним телефону: +996(550)70-05-22, (чалуулар күнү-түнү кабыл алынат, сүйлөшүү жазылып алынат); 2. WhatsApp: +996(770)70-05-22, (үн жана видео байланышты колдогон мобилдик түзмөктөр үчүн тез билдирүү алмашуу системасы); 3. Социалдык тармактар (Facebook - «АРИСтин КБМ»); 4. Онлайн платформа 4. Веб-сайттын дареги: www.aris.kg. 5. Чыгуучу жумушчу жолугушуулардын учурунда алынган оозеки же жазуу жүзүндөгү даттануу; 6. Курьер аркылуу АРИСтин кабыл алуу бөлмөсүнө келген корреспонденция; 7. Электрондук почта аркылуу келген корреспонденция: bfm@aris.kg 8. АРИСтин БОнун тел.: +996 (312) 301805 (кабыл алуу бөлмөсү) 9. АРИСтин БОнин дареги: Кыргыз Республикасы, Бишкек ш., Боконбаев көч., 102	1. Даттануулар КБМдин журналында «Кирүүчү корреспонденция» бөлүмүндө катталат жана төмөнкү маалыматтар болгон учурда каралат: - Аты-жөнү; - Каттоо жана жашоо дареги же телефон номери; - Даттануунун мазмуну; - Башка маалыматтык маалымат. Эгерде даттанууда жогоруда көрсөтүлгөн маалыматтардын кайсы бирөө жок болсо, ал КБМдин кирүүчү корреспонденция журналында катталат, ал эми даттанууну кароонун натыйжалары АРИСтин сайтындагы АРИСтин КБМ ачык реестринде жарыяланат же айыл жана шаар кеңештеринин сессиясында жарыяланат. 2. Даттануулар талдоо жана мониторинг үчүн 1С системасындагы КБМ конфигурациясына киргизилет. 3. Даттануулар аноним түрдө берилиши мүмкүн. Купуялуулук бардык учурларда камсыз кылынат.
--	--

6.3. Сезимтал даттанууларды жөнгө салуу

Дүйнөлүк Банктын талаптарына ылайык, Дүйнөлүк Банк каржылаган бардык долбоорлордо сакталууга тийиш болгон сексуалдык эксплуатация жана зомбулукту/жыныстык ыдык көрсөтүүнү (СЭЗ/ЖЫК) алдын алууга байланыштуу стандарттарды эске алуу менен, бул стандарттар сакталат жана жооптуу жактар СЭЗ/ЖЫКты алдын алуу жана токтотуу боюнча маалымдуулукту жогорулатуу боюнча чараларды көрүшөт. Долбоорлорду ишке ашыруунун бардык этаптарында долбоордун бардык персоналы, ошондой эле подрядчылар СЭЗ/ЖЫК тобокелдиктерин контролдоо жана алдын алуу принциптерин түшүнүү боюнча маалымдандырылат. Эгерде СЭЗ/ЖЫК боюнча даттануу (эгер бар болсо) АРИСтин ишине тиешелүү болсо, КБМ/ДКМ адиси аны АРИСтин Аткаруу директоруна жиберет. Бардык подрядчылар келишим боюнча балдар эмгегин жана мажбурлап эмгектендирүүнү колдонбоо,

СЭЗ/ЖЫКты алдын алуу боюнча чараларды киргизүү милдеттенмесин алууга милдеттүү болушат, ал эми подрядчыларды көзөмөлдөөгө жооптуу ОРП кызматкерлери мажбурлап эмгектендирүүнүн жана СЭЗ/ЖЫК учурларынын жоктугун көзөмөлдөп, билдирип турушат. ДКМ аркылуу алынган бардык жеке маалыматтар жана даттануулар, арыз ээси өзүнүн жеке маалыматын ачыкка чыгарууга макулдук бербеген учурлардан тышкары, купуя тартипте каралат.

6.4. Дүйнөлүк Банктын даттанууларды кароо кызматы

Дүйнөлүк Банктын колдоосу менен ишке ашырылып жаткан долбоор өздөрүнө терс таасир этет деп эсептеген коомчулуктар жана жеке адамдар Банктын Даттанууларды кароо кызматы (ДКК) аркылуу түздөн-түз Банкка да даттануу бере алышат.

(<https://www.vsemirnyjbank.org/ru/projects-operations/products-and-services/grievance-redress-service>).

Даттануу (доомат) англис, кыргыз же орус тилдеринде берилиши мүмкүн, бирок англис тилинде эмес берилген даттанууларды кароо кошумча убакытты талап кылат. Даттануу Банктын ДККсына төмөнкү каналдар аркылуу берилиши мүмкүн:

онлайн-форманы колдонуу менен онлайн режиминде

электрондук почта аркылуу: grievances@worldbank.org

Почта аркылуу же жеке өзү Вашингтондогу (Колумбия округу, АКШ) Дүйнөлүк Банктын штаб-квартирасына же Дүйнөлүк Банктын каалаган өлкөлүк өкүлчүлүгүнө

Кыргыз Республикасындагы Дүйнөлүк Банктын офисине, дареги: Жусуп Абдрахманов көч., 191 (Hyatt Regency Bishkek мейманканасы, 2-кабат), Бишкек ш., Кыргыз Республикасы, bishkek_office@worldbank.org, жана тел.: +996 312 625262

Даттанууда (доомат) Банк колдогон долбоор тарабынан келтирилген же келтириши мүмкүн деп эсептелген терс таасир так көрсөтүлүүгө тийиш. Ал мүмкүн болушунча колдо болгон документтер жана кат алышуу менен ырасталууга тийиш. Арыз ээси ошондой эле даттанууну (дооматты) кароонун каалаган натыйжасын көрсөтө алат. Даттанууда (дооматта) арыз ээсинин же дайындалган өкүлдөрдүн толук аты жана байланыш маалыматы камтылууга тийиш. ДКК аркылуу берилген даттануулар долбоорго байланыштуу маселелер тез чечилиши үчүн мүмкүн болушунча кыска мөөнөттө каралат.

Мындан тышкары, Долбоор тарабынан таасирленген коомчулуктар жана жеке адамдар Дүйнөлүк Банктын өз саясаттарын жана процедураларын сактабагандыгынын натыйжасында зыян келтирилгенин же келтирилиши мүмкүн экендигин аныктаган Дүйнөлүк Банктын Көз каранды эмес Инспекциялык Комиссиясына даттануу (доомат) бере алышат. Даттануулар (доомат) маселе Дүйнөлүк Банктын көзүнө көрсөтүлгөндөн жана Банктын жетекчилиги ага жооп бере алгандан кийин каалаган убакта Инспекциялык Комиссияга берилиши мүмкүн. Дүйнөлүк Банктын Инспекциялык Комиссиясына даттанууларды (доомат) кантип берүү керектиги жөнүндө кошумча маалыматты www.inspectionpanel.org сайтынан таба аласыз.

7. Мониторинг жана Отчеттуулук

Кызыкдар тараптар процессин мониторинг жана баалоо АРИСтин аныкталган маселелерге жооп берип, өз ара аракеттенүү иш-чараларынын жадыбалын жана мүнөзүн натыйжалуураак кылуу үчүн өзгөртүшү үчүн өтө маанилүү деп эсептелет. Төмөнкү мүнөздөмөлөрдү/милдеттенмелерди/иш-чараларды сактоо ийгиликтүү өз ара аракеттенүүгө жетишүүгө жардам берет:

- Тапшырманы аткаруу үчүн жетиштүү ресурстар;
- Кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүүнүн инклюзивдүүлүгү (негизги топторду камтуу);
- Кызыкдар тараптарды тартууга көмөктөшүү;
- Так аныкталган мамилелер; жана
- Бардык ишмердик түрлөрүндөгү ачык-айкындуулук.

Кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү процессин мониторингдөө бул процесстин натыйжалуулугун баалоого мүмкүндүк берет. Атап айтканда, КТӨАПтын максаттарын, ошондой эле конкреттүү аракеттерди жана мөөнөттөрдү чагылдырган негизги натыйжалуулук көрсөткүчтөрүн аныктоо аркылуу аткарылган процессти көзөмөлдөөгө да, баалоого да болот.

Убакыт жагынан алганда бири-биринен өзүнчө, бирок бири-бирине байланыштуу эки мониторинг иш-чарасы ишке ашырылат:

- Иш-чараларды аткаруу учурунда: тапшырманын жүрүшүндө оңдоолорду/жакшыртууларды киргизүүгө мүмкүндүк берген кыска мөөнөттүү мониторинг; жана
- Долбоорлор боюнча бардык иш-чаралар аяктагандан кийин: ишке ашырылган түрүндөгү КТӨАПтын натыйжалуулугун баалоо үчүн долбоорлордун аягында натыйжаларга сереп салуу.

7.1. Жерлерде өткөрүлгөн өз ара аракеттенүү иш-чараларына сереп

Кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү учурунда АРИСтин өз ара аракеттенүү тобу, кызыкдар тараптар тобуна жараша, кабарлардын так берилишин камсыз кылуу үчүн кайтарым байланыш формасын колдонуу же катышуучуларга суроолорду берүү аркылуу иш-чараларды баалайт. Өз ара аракеттенүү тобу жерде болуп жаткан учурда жыйынтыктоочу сессияларды өткөрөт. Бул жерде кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү процессинин талап кылынган натыйжаларына жетишилгендиги жана зарылчылык болгон учурда процессти өзгөртүү мүмкүнчүлүгү берилгендиги бааланат.

ЭСЧТБ боюнча тапшырмаларды аткаруу алкагында иштелип чыккан өз ара аракеттенүү инструменттерин колдонуу, анын ичинде:

- Кызыкдар тараптардын базасы;
- Даттанууларды каттоо журналы же Даттануулар жана жооптор таблицасы; жана
- Өткөрүлгөн бардык консультациялардын жолугушуу протоколдору.

Мындан тышкары, бул инструментти долбоордун учурдагы маселелерин башкаруу үчүн, ошондой эле кызыкдар тараптарды аныктоо жана талдоо процесстери үчүн да колдонсо болот.

7.2. Кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү иш-чаралары боюнча отчеттуулук

Ишмердиктин натыйжалары жерлерде сессиялар өткөрүлгөндөн кийин каралат. Мындан тышкары, өз ара аракеттенүү тобу (АРИСтин адистери) ушул мезгилдерде кызыкдар тараптардан алынган кайтарым байланыштын деңгээлине жараша, өз ара аракеттенүү сессияларынын ортосунда натыйжалуулукту талдап, баалоо мүмкүнчүлүгүнө ээ болот.

Натыйжалуулукту баалоо өз ара аракеттенүү иш-чаралары жана натыйжалары ушул КТӨАПта көрсөтүлгөндөргө канчалык дал келерине жараша жүргүзүлөт. Натыйжалуулукту баалоодо төмөнкүлөр эске алынат:

- Таратылуучу материалдар: түрлөрү, жыштыгы жана жайгашкан жери;
- Расмий өз ара аракеттенүү иш-чараларынын орду жана убактысы, катышуунун деңгээли, аялдар, жаштар, коомчулук лидерлери сыяктуу конкреттүү кызыкдар тараптар топторун кошуп алгандагы;
- Коомдук же расмий жыйындарга катышкан адамдардын саны;
- Конкреттүү маселелер боюнча алынган комментарийлердин саны, кызыкдар тараптын түрү жана берилген кайтарым байланыштын толук маалыматы;
- Долбоордун тобу менен почта, телефон жана башка каалаган байланыш каражаттары аркылуу жолугушкан кызыкдар тараптардын саны жана түрү;
- Жыйындардын протоколдору, катышуучулук журналдары жана фото далилдер;
- Мамлекеттик органдар, коомдук лидерлер жана башка тараптар тарабынан алынган жана долбоорго берилген комментарийлер;

- Пикирлердин жана/же даттануулардын саны жана түрлөрү, ошондой эле алардын чечилишинин мүнөзү жана мөөнөттөрү; жана пикирлер менен комментарийлердин канчалык деңгээлде эске алынгандыгы жана оңдоочу иш-аракеттердин ишке ашырылышына алып келгендиги.

АРИС тарабынан долбоорду ишке ашыруу этабында өткөрүлгөн экологиялык жана социалдык иш-чаралар боюнча отчеттуулук ЧСБПнин талаптарына ылайык жүргүзүлөт.

7.3. Долбоорлордун жыл сайынкы отчеттору

Долбоорлорду ишке ашыруу этабында экологиялык жана социалдык чаралар боюнча топ АРИСтин жетекчилиги үчүн экологиялык жана социалдык чаралардын натыйжалуулугу боюнча кыскача ай сайынкы отчетторду даярдайт, алар кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү планынын ишке ашырылышы боюнча жаңыланган маалыматты камтыйт. Ай сайынкы отчеттор АРИСтин координатору тарабынан каралуучу жылдык отчетту даярдоо үчүн колдонулат. Жылдык отчеттор Долбоорлордун веб-сайтында жарыяланат жана долбоор тарабынан таасирленген муниципалитеттердин мэрияларында жеткиликтүү болот.

7.4. Экологиялык жана социалдык стандарттарды сактоо боюнча Долбоорлордун жарым жылдык отчеттору

Долбоорлордун экологиялык жана социалдык башкаруусунун натыйжалуулугу боюнча жарым жылдык отчеттор долбоорлорду ишке ашыруу мезгилинде даярдалып, Дүйнөлүк Банкка сунушталат. Бул отчетторго кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү планынын ишке ашырылышы боюнча жаңыланган маалыматты камтыган кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү бөлүмү киргизилет.

1-тиркеме. НПИС КК коомдук угуулардын протоколу

КООМДУК ТАЛКУУЛАРДЫН ПРОТОКОЛУ

Кошумча каржылоо (НПИС КК) алкагындагы Социалдык-экологиялык башкаруу боюнча Алкактык документ боюнча

Өткөрүлгөн жери: Google Meet интернет-платформасы аркылуу онлайн-конференция

Өткөрүлгөн күнү: 2026-жылдын 17-сентябры

Өткөрүлгөн убактысы: саат 11:00дөн 13:00гө чейин

Күн тартиби: Кыргыз Республикасынын Коомдоштуктардын демилгеси боюнча улуттук долбоорунун Кошумча каржылоосу (НПИС КК) алкагындагы социалдык-экологиялык башкаруу боюнча жаңыланган Алкактык документтерди талкуулоо

Катышкандар: Райондук мамлекеттик администрациялардын акимдеринин орун басарлары, Кошумча каржылоо алкагында камтылган 21 жаңы айылдык аймактын жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын (айыл өкмөттөрү жана айыл кеңештери) өкүлдөрү, мамлекеттик органдардын өкүлдөрү (Саламаттык сактоо министрлиги, Билим берүү министрлиги, Табигый ресурстар министрлиги, аймактык ӨКМ ж.б.), жергиликтүү калктын өкүлдөрү.

(Катышуучулардын тизмеси 9.2-тиркемеде берилген)

Талкуунун жүрүшү:

АРИСтин кызматкерлери күн тартибин сунуштап, Кошумча каржылоонун максаттары жана милдеттери менен тааныштырышты. Жаңыланган социалдык-экологиялык башкаруу боюнча Алкактык документтердин мазмуну боюнча презентация өткөрүлүп, ар бир документтин максаттары жана милдеттери менен тааныштырылды. Андан кийин коомдук талкуунун катышуучуларына суроо берүү мүмкүнчүлүгү берилди.

Суроолор жана жооптор:

№	Суроо/Сунуш	Жооп
1		
2		
3		

Катышуучулардын негизги сунуштары жана эскертүүлөрү:

№	Сунуш/Эскертүү	Чечим/Комментарий
1		
2		
3		

Талкуунун жыйынтыктары:

Жолугушуунун жыйынтыгы боюнча катышуучулар жаңыланган Алкактык документтерди колдоп чыгышты. Талкуунун жүрүшүндө айтылган эскертүүлөр жана сунуштар документтерди

финалдаштырууда эске алынат (эгер бар болсо). Алкактык документтерге өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү талап кылынбайт (же: төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилди: ____).

Аяктады: 2026-жылдын 17-сентябрында саат 13:00дө

Коомдук угууларды өткөрүү жөнүндө отчет

Коомдоштуктардын демилгеси боюнча улуттук долбоордун социалдык-экологиялык башкаруу боюнча Алкактык документтери

Өткөрүлгөн мезгили: 2026-жылдын 10дан 16-сентябрына чейин.

Ысык-Көл, Нарын, Талас, Чүй, Жалал-Абад, Баткен жана Ош облустарынын өкүлдөрүнүн катышуусу менен.

Коомдук консультацияларды уюштуруу

Коомдук консультациялар материалдарды жайгаштыруу жана кайтарым байланыш чогултуу үчүн АРИСтин онлайн-платформасын, ошондой эле катышуучулар менен түз баарлашуу үчүн Google Meet аркылуу видеоконференция байланышын айкалыштырган гибридик форматта өткөрүлдү.

АРИСтин онлайн платформасы аркылуу талкуулар

2026-жылдын 10-сентябрында АРИСтин расмий сайтында НПИСтин Кошумча каржылоосу (НПИС КК) алкагындагы социалдык-экологиялык башкаруу боюнча жаңыланган Алкактык документтер жарыяланды:

- Социалдык-экологиялык милдеттенмелер планы (СЭМП);
- Социалдык-экологиялык башкаруу боюнча алкактык документ (ЭСБАД);
- Көчүрүү саясатынын алкактык документи (КСАД);
- Кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү планы (КТӨАП);
- Эмгек мамилелерин жөнгө салуу процедуралары (ЭМЖП).

2026-жылдын 10дон 16-сентябрына чейинки мезгилде платформада Кошумча каржылоого кирген 7 облустун жана 21 жаңы айылдык аймактын өкүлдөрүнүн катышуусу менен онлайн-талкуу өттү. Катышуучуларды маалымдандыруу үчүн даярдалгандар: долбоор жөнүндө видеоролик, талкууга катышуу боюнча нускама, ошондой эле кийинки талдоо үчүн АРИСтин ИСУ системасы менен интеграцияланган комментарийлер жана суроолор үчүн интерактивдүү блок. Бардык материалдар АРИСтин сайтында жайгаштырылган (шилтеме: ____).

Талкуунун башталышы жөнүндө маалымдандыруу АРИСтин облустук өкүлчүлүктөрү жана коомчулук технологияларын колдоо боюнча эксперттер (КТКЭ) аркылуу жүргүзүлдү — документтердин кыскача аннотациясы, платформага шилтеме жана видео сабак менен билдирүүлөр жергиликтүү коомчулуктардын WhatsApp топторуна жиберилди.

Талкууга мамлекеттик органдардын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын, бизнес чөйрөсүнүн өкүлдөрү жана жергиликтүү тургундар катышты. Катышуучулар видео-презентация форматында материалдар менен таанышып, АРИСтин сайтындагы документтердин толук версияларын изилдөө мүмкүнчүлүгүнө ээ болушту.

3-сүрөт. АРИСтин сайтынан үзүндү1

4-сүрөт. АРИСтин онлайн платформасынан үзүндү2

2-тиркеме. Даттанууну берүү формасынын үлгүсү

Даттануу формасы			
Даттануунун маалымдама номери (ДКМ координатору толтурат):			
Байланыш маалыматы (аноним түрдө берилиши мүмкүн)	Аты-жөнү:		
	Дареги:		
	Телефону:		
	Email:		
Сиз менен кантип байланышканды каалайсыз (бир вариантты белгилеңиз)	Почта аркылуу:	Телефон аркылуу:	E-mail аркылуу
Каалаган тил	☐ кыргызча	☐ орусча	☐ башка _____
Даттанууңуздун чоо-жайын көрсөтүңүз. Маселени, ким менен болгонун, качан жана кайда болгонун, канча жолу болгонун ж.б. сүрөттөп бериңиз. Мүмкүн болушунча толук сүрөттөп бериңиз			
Даттанууңуз боюнча кандай чечим сунуштайсыз, эгер ал бар болсо? Муниципалитет же башка тарап/жак маселени чечүү үчүн эмне кылышын каалайт элеңиз?			
Бул форманы долбоорго кантип жибердиңиз?	Веб-сайт ☐	Email ☐	кол менен ☐
	Жеке өзү ☐	телефон аркылуу ☐	Башка (көрсөтүңүз) ☐
Бул форманы ким толтурду (эгер жогоруда көрсөтүлгөн жак болбосо)?	Аты-жөнү жана байланыш маалыматтары:		
Кол тамга			
Жооптуу жак катары дайындалган байланыш адамынын аты			
Жергиликтүү деңгээлде чечилдиби же өткөрүлдүбү?	☐ Чечилди	☐ Өткөрүлдү	Эгер өткөрүлсө, датасы:
Борбордук деңгээлде чечилдиби же өткөрүлдүбү?	☐ Чечилди	☐ Өткөрүлдү	Эгер өткөрүлсө, датасы:
Аяктоо			
Акыркы чечим (кыскача сүрөттөңүз)			
	Кыскача сүрөттөлүшү	Кабыл алындыбы ? (ооба/жок)	Кыскача сүрөттөлүшү
1-сунушталган чечим			
2-сунушталган чечим			
3-сунушталган чечим			

